

Mot. nr 2/1970.

LAGUTSKOTTETS betänkande nr 19/1969-70 med anledning av ltm Olof M. Janssons m.fl. hemställningsmotion angående utredning av särskilda frågor i anslutning dels till landskapslagen den 27 februari 1932 om ägovägar och dels till rikets lag den 15 juni 1962 om enskilda vägar.

Med anledning av ovannämnda hemställningsmotion, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört lagberedningssekreteraren Sune Carlsson, vägingenjören Anders Lindholm och lantmäteringenjören Bertel Fagerlund, värdsamt anföra följande:

Motionärernas förslag kan uppdelas i tvenne huvudfrågor. Dels borde möjligheterna att fatta beslut om vägrätt över främmande mark, vägs byggande och kostnadsfördelningen underlättas i de fall, som icke faller under landskapslagen om allmänna vägar eller landskapslagen om kommunalvägar. Dels borde understöd ur landskapsmedel tillkomma också den här äsyftade gruppen av vägar i större utsträckning än hittills varit fallet.

Landskapsstyrelsen har för att bearbeta dessa frågor tillsatt en kommitté bestående av lagberedningssekreteraren, lantmäteringenjörerna Bertel Boman och Bertel Fagerlund samt dåvarande vägingenjören Bo Wilenius. Kommittén har avgivit ett den 29 september 1967 daterat delbetänkande, vilket utskottet tagit del av. I detta betänkande konstaterar kommittén att den gällande landskapslagen den 15 juli 1932 om ägovägar i landskapet Åland (19/32) täcker behovet av lagstadganden för att reglera fastställandet av vägrätt på främmande mark och beslutsprocess i samband med vägens byggande och förvaltning. Vissa brister vidlåder visserligen stadgandena, som visat sig svåra att tolka för ägovägsnämndernas medlemmar. Detta kunde dock väsentligen underlättas om fackmannahjälp ställdes till ägovägsnämndernas disposition och närmare instruktioner utarbetades. I den mån en översyn av ägovägslagens stadganden skulle ge anledning till det, kunde stadgandena kompletteras genom lagändring.

På detta sätt skulle ett snabbt och i förhållande till det i rikets lag om enskilda vägar föreskrivna förfarandet betydligt billigare förfarande fortsättningsvis komma till användning. Det har i riket visat sig att tillämpningen av lagen om enskilda vägar medfört omfattande processer och även praktiska svårigheter beträffande övervakningen av väghållningen och användningen av beviljade bidrag ur allmänna medel. En återgång till kommunen såsom ansvarig väghållare har där ansetts eftersträvansvärt på grund av att de enskilda väglagen icke har den fasta organisation som är önskvärd för kontakten med statens väghållningsmyndigheter.

Utskottet har funnit det av ovannämnda kommitté framförda förslaget vara det för landskapets förhållanden lämpligaste. Skulle det vid närmare undersökning visa sig, att förekommande vägfrågor icke kunna lösas på detta sätt, återstår i andra hand möjligheten att genom en överenskommelseförordning bringa rikets lag om enskilda vägar i tillämpning i landskapet. Det förefaller dock utskottet sannolikt att av ägovägslagen föreskrivna jämte andra möjligheter att vid skiftesförrättning eller inom planläggningsverksamheten lösa behövliga vägfrågor borde täcka förekommande fall. Till ägovägsnämndernas hjälp borde uppgöras en instruktion i motsvarighet till den för tillämpning av lagen om vissa slag av samfälligheter av lantbruksministeriet publicerade instruktionen med formulärexempel varjämte nödig sakkunskap borde ställas till ägovägsnämndernas förfogande för de tekniska och ekonomiska frågorna.

Vad åter den andra delfrågan beträffar finner utskottet att lagstiftningsfrågan icke har något nödvändigt samband härmed. Gällande lagstadganden hindrar icke erläggande av bidrag ur landskapets medel för anläggande och underhåll av enskilda vägar. Å andra sidan kan denna fråga icke i landskapslagstiftningen ges en annan utformning än den i rikets lag om enskilda vägar gällande, att ett behov för den allmänna samfärdseln av ifrågavarande väg bör föreligga. Denna princip har också hittills varit bestämmande för de avgöranden, som träffats beträffande anslaget för bidrag till enskilda vägar i landskapets ordinarie budget. Utskottet kan i detta sammanhang endast ge uttryck åt önskemålet att landskapsstyrelsen måtte omsorgsfullt pröva möjligheterna att ekonomiskt stöda byggande och underhåll av väg för sådana avsides boende, som för betungande kostnader måste anordna vägförbindelse till det allmänna vägnätet.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå,
 att Landstinget måtte hemställa hos landskapsstyrelsen om en komplettering av stadgandena i landskapslagen den 15 juli 1932 om ägovägar i landskapet Åland samt

att Landstinget måtte hemställa hos landskapsstyrelsen om åtgärder för att underlätta ägovägsnämndernas arbete.

Mariehamn, den 19 mars 1970.

På lagutskottets vägnar:

Nils Dahlman

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet ordföranden Dahlman, viceordföranden Persson samt ledamöterna Curt Carlsson, Sundblom och Östling.